

Rep.Nr. 2005/2143

# ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

## ARREST

OPENBARE TERECHTZITTING VAN 12 DECEMBER 2005.

5DE KAMER

Beroepsziekte  
Tegensprekelijk  
Aanstelling deskundige

In de zaak:

HET FONDS VOOR DE BEROEPSZIEKTEN, met  
zetel gevestigd te 1210 BRUSSEL,  
Sterrenkundelaan 1.

Appellante, vertegenwoordigd door Mr. L.  
VERSLUYS, advocaat te Leuven.

Tegen:

V [REDACTED] wonende te [REDACTED]  
[REDACTED]

Geïntimeerde, vertegenwoordigd door Mevr.  
D. CEELLEN, syndicaal afgevaardigde en  
volmachtdraagster te Leuven.

★

★

★

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit :

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het bestreden vonnis gewezen op tegenspraak door de 1ste Kamer van de Arbeidsrechtbank van Leuven d.d. 25 mei 2004;

- het beroepsverzoekschrift ontvangen ter griffie van het Arbeidshof te Brussel d.d. 11 oktober 2004;

- de besluiten van de partijen;

Gehoord de partijen in hun middelen en verdediging ter openbare terechtzitting van 14 november 2005 waarna de debatten gesloten werden.

★

★

★

### Feiten en procedurevoorgaanden

De heer V [REDACTED] was gedurende 30 jaar handgraveerder en hij deed een aanvraag tot het bekomen van een vergoeding ingevolge beroepsziekte doch de datum is het Hof vooralsnog niet bekend.

Bij beslissing van het Fonds voor de Beroepsziekten d.d. 2 april 1998 werd deze geweigerd aangezien niet bleek dat de ziekte waarvoor schadeloosstelling gevraagd werd op een determinerende en rechtstreekse wijze het gevolg is van de beroepsuitoefening.

Bij dagvaarding van 15 maart 1999 vordert de heer V [REDACTED] schadeloosstelling wegens aantasting door een beroepsziekte in het kader van het open systeem van art. 30 bis van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekte.

Bij vonnis van 21 maart 2000 van de 1ste Kamer van de Arbeidsrechtbank te Leuven wordt de vordering ontvankelijk verklaard en alvorens verder recht te doen wordt Dr. K. Brouwers als deskundige aangesteld met als opdracht na te gaan of de ziekte van de heer V [REDACTED] op een determinerende en rechtstreekse

wijze veroorzaakt werd door de uitoefening van zijn beroep als handgraveerder; in bevestigend geval de op elkaar volgende graden van de uit deze beroepsziekte voortspruitende tijdelijke arbeidsongeschiktheden te bepalen; de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid te bepalen en de begindatum van deze laatste.

Bij schrijven van 7 november 2000 meldt de deskundige dat nieuwe literatuur wordt aangebracht over het impingementssyndroom doordat de houding van betrokkene niet overeenstemt met hetgeen in de literatuur als risicofactoren wordt omschreven. Zij is bereid bijkomend nog de mening te vragen van Prof. Dr. Stoffelen, schouderspecialist.

Prof. Dr. Stoffelen doet in het kader van dit onderzoek een analyse van het medisch stukkenbundel, doch zonder radiografische documenten aangezien deze niet voorhanden waren, en hij is de mening toegedaan dat "het beroep van handgraveerder van de heer V [REDACTED] zeker de definitieve trigger is geweest naar zijn problemen van rotatoren cuff tendinitis maar onweerlegbaar beweren dat de ziekte van de heer V [REDACTED] op determinerende en rechtstreekse wijze veroorzaakt werd door de uitoefening van zijn beroep als handgraveerder kan ik wetenschappelijk gezien niet."

Een deskundig verslag werd neergelegd ter griffie van de Arbeidsrechtbank Leuven op 6 februari 2001. Het besluit van de deskundige was dat de ziekte van de heer V [REDACTED] niet op determinerende en rechtstreekse wijze veroorzaakt werd door de uitoefening van zijn beroep als handgraveerder.

Blijkbaar berustte deze besluitvorming op een administratieve vergissing en zou deze gemaakt zijn als voorlopig besluit. Bij schrijven van 20 februari 2003 zendt Dr. K. Brouwers haar definitieve besluit toe aan de Arbeidsrechtbank waarin zij van oordeel is dat ziekte van de heer V [REDACTED] wel op determinerende en rechtstreekse wijze veroorzaakt werd door de uitoefening van zijn beroep als handgraveerder.

Dr. K. Brouwers besluit dat uit deze beroepsziekte een tijdelijke arbeidsongeschiktheid voortspruit van:

- 100% van 1 september 1993 tot en met 31 maart 1994
- 50% van 1 april 1994 tot en met 30 april 1994

- 10% definitieve arbeidsongeschiktheid vanaf 1 mei 1994.

Bij vonnis van 25 maart 2003 stelt de Arbeidsrechtbank vast dat er mogelijks nog problemen zijn wat betreft de communicatie van de besluiten van de deskundige. Er wordt aan Dr. K. Brouwers een aanvullende opdracht gegeven die erin bestaat dat het eindbesluit van de deskundige wordt overgemaakt aan het Fonds voor de Beroepsziekten; dat aan partijen opnieuw een termijn wordt toegekend voor opmerkingen en dat de deskundige na kennis te hebben genomen van alle opmerkingen zich opnieuw uitspreekt in een gemotiveerd advies over de vraag of de heer V. [REDACTED] aangetast is door een beroepsziekte in het open systeem, in de zin van art. 30 bis van het KB van 3 juni 1970 dat bepaalt "geeft eveneens aanleiding tot schadeloosstelling, onder de voorwaarden bepaald door de Koning de ziekte die niet voorkomt op de lijst, bedoeld in art. 30 van deze wetten maar die op determinerende en rechtstreekse wijze het gevolg is van de beroepsuitoefening; hierbij te preciseren of er een causaal verband bestaat tussen de ziekte en de blootstelling aan het beroepsrisico van deze ziekte".

Dr Brouwers legt haar aanvullend verslag neer ter griffie van de Arbeidsrechtbank Leuven op 25 maart 2003. Zij besluit als volgt :

" De ziekte van de heer V. [REDACTED] werd wel op determinerende en rechtstreekse wijze veroorzaakt door de uitoefening van zijn beroep als handgraveerder.

Uit de beroepsziekte spruit een tijdelijke arbeidsongeschiktheid voort van :

- 100% van 1 september 1993 tot en met 31 maart 1994
- 50% van 1 april 1994 tot en met 30 april 1994
- 10% definitieve arbeidsongeschiktheid vanaf 1 mei 1994.

Met het bestreden vonnis bekrachtigt de Arbeidsrechtbank het deskundig verslag van Dr. K. Brouwers. Het argument van het Fonds voor de Beroepsziekten dat deze ziekte meer voorkomt bij werknemers met een sedentair beroep dan bij handarbeiders is niet van aard om het gemotiveerd standpunt van de deskundige te weerleggen. Appellante treedt het standpunt bij dat het hier gaat om een calcifiërende tendopathie

en dat bij deze aandoening de neerslag van calciumhydroxyapatietkristallen een tussenstadium is in de pathologie.

★

★

★

### Beroepsgrievén

Appellante meent dat de heer V. [REDACTED] aangetast is door een calcifiërende tendopathie aan beide schouders doch de oorzaak van de klachten liggen in de neerslag van calciumhydroxyapatietkristallen en niet in de beroepsuitoefening als handgraveerder.

Daarenboven bleek uit het voorverslag dat de heer V. [REDACTED] nauwelijks of nooit boven schouderhoogte moest werken. Naderhand beweerde geïntimeerde dat het wel zo was. Hiermee kan appellante niet akkoord gaan.

De deskundige bleef echter volhouden dat volgens haar uit de literatuur blijkt dat rotator cuffproblemen ook kunnen ontstaan door repetitieve bewegingen met de arm in 60 graden abductie en voorwaartse positie.

De Arbeidsrechtbank heeft de argumenten van appellante niet begrepen wanneer zij stelt dat niet de neerslag de oorzaak is van de aandoening maar veeleer de beroepsuitoefening van betrokkene.

Het is juist dat de neerslag de hinder veroorzaakt, en een tussenstadium is in de ziekte, maar uit niets blijkt duidelijk dat de ziekte veroorzaakt zou zijn door het beroep van geïntimeerde. Appellante is van oordeel dat geïntimeerde hinder ondervindt door de ziekte bij zijn beroep, maar niet dat deze door zijn beroep werd veroorzaakt.

Appellante vraagt een nieuwe deskundige en meer in het bijzonder een arts specialist in de fysiotherapie en in de reumatologie.

★

★

★

**Beoordeling****Ontvankelijkheid van het hoger beroep**

Er wordt geen betekening van het bestreden vonnis overgelegd .

Het verzoekschrift is regelmatig naar vorm en werd ingesteld binnen de daartoe wettelijk bepaalde termijn, wat overigens niet wordt betwist. Het is derhalve ontvankelijk.

★

★

★

**Ten gronde**

Artikel 30 bis beroepsziektenwet bepaalt de voorwaarden waaraan de ziekte moet voldoen om vergoedbaar te zijn in het open systeem als volgt : "geeft eveneens aanleiding tot schadeloosstelling, onder de voorwaarden bepaald door de Koning, de ziekte die niet voorkomt op de lijst, bedoeld in art. 30 wet op de beroepsziekten, maar die op een determinerende en rechtstreekse wijze het gevolg is van de beroepsuitoefening; het bewijs van oorzakelijk verband tussen de ziekte en de blootstelling aan het beroepsrisico van deze ziekte valt ten laste van het slachtoffer of zijn rechthebbenden".

Benevens het tweevoudig bewijs van een ziekte en de blootstelling aan het beroepsrisico, moet de getroffen bijgevolg aantonen dat de ziekte op een determinerende en rechtstreekse wijze het gevolg is van de beroepsuitoefening.

Deze vraag is moeilijk gezien alles afhangt van de vraag wat bedoeld werd met de uitdrukking "op determinerende en rechtstreekse wijze".

Het Hof van Cassatie heeft zich een arrest van 2 februari 1998 slechts gedeeltelijk dienen uit te spreken over de aard van het oorzakelijk verband. Het Hof van Cassatie concludeerde dat de beroepsuitoefening geenszins de uitsluitende oorzaak van de ziekte moet zijn en een voorbeschiktheid niet uitgesloten is. Evenmin verplicht art. 30 bis de gerechtigde de hoegrootheid van de invloed van de voorbeschiktheid te bewijzen.

Momenteel kan slechts worden besloten uit analyse van het arrest van het Hof van Cassatie dat deze alleen heeft gesteld dat de beroepsuitoefening niet de uitsluitende oorzaak moet zijn. Het Hof van Cassatie heeft zich niet uitgesproken over de vraag of de beroepsuitoefening de overwegende oorzaak moet zijn dan wel een bepalende rol heeft gespeeld bij het totstandkomen van de ziekte (zie L. Van Rompaey beroepsziekten wetgeving en rechtspraak in Simoens en Put Ontwikkelingen van de sociale zekerheid 1996-2001, Die Keure blz. 713).

Het Arbeidshof meent dat het woord "determinerend" van art. 30 bis beroepsziektenwet inhoudt dat de beroepsuitoefening de overwegende, doch niet uitsluitende oorzaak dient te zijn.

Vraag is wat de deskundige, in navolging van Prof Dr Stoffelen, heeft bedoeld met: "het beroep van handgraveerder van de heer V [REDACTED] zeker de definitieve trigger is geweest naar zijn problemen van rotatoren cuff tendinitis". Is dit de overwegende oorzaak?

Tevens is het niet nodig dat de deskundige op onweerlegbare wijze vaststelt dat de ziekte van de heer V [REDACTED] op determinerende en rechtstreekse wijze veroorzaakt werd door de uitoefening van zijn beroep als handgraveerder. Het volstaat dat de deskundige zijn bevindingen en vaststellingen met de hoogst mogelijk graad van wetenschappelijke waarschijnlijkheid doet aangezien ook medici wijzen op het gevaar om op onaantastbare wijze medische conclusies te trekken.

In het open systeem is het causaal verband tussen de ziekte en de beroepsuitoefening doorbroken wanneer zou worden aangetoond met een hoge mate van medische waarschijnlijkheid dat de beroepsuitoefening (als handgraveerder van de heer V [REDACTED]) niet de overwegende oorzaak is van de ziekte (rotatoren cuff tendopathie aan beide schouders).

#### **In Casu**

De heer V [REDACTED] was handgraveerder. Er heerste aanvankelijk niet alleen betwisting over de juiste beroepshandelingen die betrokkene diende uit te voeren. Aanvankelijk dacht de deskundige dat betrokkene de armen vooral rond 30 graden anteropulsie - abductie diende te houden waarbij de

ellebogen grotendeels op de tafel konden steunen ( Zie schrijven van de deskundige Dr. K. Brouwers aan de griffie van de Arbeidsrechtbank te Leuven op 7 november 2000 en de foto's). Bij schrijven van 10 november weerlegt de heer V. [REDACTED] deze vaststellingen, roept hij in dat de foto's gemaakt waren voor een catalogus en legt hij andere foto's neer. Dr Brouwers aanvaardt later dat betrokkene frekwent de armen moest opheffen tot gelijk of boven schouderhoogte.

Tevens waren er de problemen van de besluiten in het voorlopig verslag en deze van het definitief verslag dewelke diametraal tegenovergesteld zijn en waarover juist een probleem in de communicatie was bij de verzending ervan aan partijen. De deskundige heeft weliswaar een bundel ter advies van Prof. Dr Stoffelen gezonden, doch de radiografieën waren niet bijgevoegd en deze zag evenmin de patiënt voor een klinisch onderzoek. Daarenboven kon er zich geen tegenspraak ontwikkelen tussen Prof. Dr Stoffelen en de raadgevende geneesheren van beide partijen.

Het Arbeidshof is van mening dat een bijkomend deskundig onderzoek aangewezen is door Prof. Dr Stoffelen en dit eveneens in functie van de juridische begrippen van beroepsziekten zoals weerhouden in het open systeem, zijnde op grond van art. 30 bis van de gecoördineerde wetten, zoals hierboven uiteengezet.

Het feit dat hij de vorige deskundige reeds op technische wijze heeft bijgestaan doet niets af aan zijn objectiviteit en specialisatigraad. Het Arbeidshof verzoekt de deskundige wel eventueel beroep te doen op een fysiotherapeut dan wel reumatoloog indien één der raadslieden hierom in het kader van de expertise zou verzoeken.

Partijen kunnen steeds toepassing maken van het bepaalde in artikel 974 Ger. Wb. .

★

★

★

**OM DEZE REDENEN :**

En al deze hierin impliciet vervat,

Het Arbeidshof,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk;

Doch vooraleer verder recht te spreken;

Stelt aan als deskundige Prof. Dr. Stoffelen, Bornestraat 172 te 3012 WILSELE met als opdracht :

Rekening houdend met de principes hierboven uiteengezet;

Met inachtneming van de artikelen 962 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek;

Kennis te nemen van de medische bundels en stukken die hem door partijen zullen worden overgemaakt evenals van de twee deskundige verslagen van Dr K. Brouwers,

Alle nuttige inlichtingen in te winnen;

De heer V [REDACTED] wonende te [REDACTED], [REDACTED] te onderzoeken, en aanvullende specialistische onderzoeken te laten uitvoeren door een geneesheer van zijn keuze, indien hij dat nodig acht; en gevolg te geven aan de vraag tot raadpleging van een reumatoloog of fysiotherapeut wanneer dit hem door één der raadgevende raads-geneesheren specifiek en gemotiveerd wordt gevraagd;

Een gemotiveerd advies uit te brengen over de volgende punten :

Na te gaan of de heer V [REDACTED] aangetast is door een ziekte welke op determinerende of rechtstreekse wijze het gevolg is van zijn beroepsuitoefening als handgraveerder in de interpretatie na te gaan met een hoge mate van medische waarschijnlijkheid of de beroepsuitoefening van de heer V [REDACTED] (als handgraveerder) al dan niet de overwegende oorzaak is van zijn ziekte( rotatoren cuff tendopathie aan beide schouders);

en in bevestigend geval;

Te bepalen welke ziekte, evenals de op elkaar volgende graden en perioden te bepalen van de uit deze ziekte voortspruitende tijdelijke/of blijvende arbeidsongeschiktheid en de begindatum van deze laatste;

Zegt dat de deskundige verrichtingen tegen-  
sprekelijk zullen geschieden;

Zegt dat de deskundige de partijen zijn vooraf-  
beschouwingen mede zal delen en zijn bevindingen en advies zal vastleggen in een met redenen omkleed verslag, waarin hij antwoordt op de bemerkingen van partijen, eventueel indien noodzakelijk een bijkomende vergadering zal beleggen om de bemerkingen op de preliminaria te bespreken;

Zegt verdere dat het deskundig verslag door de deskundige wordt ondertekend en voorafgegaan door de wettelijke eed;

Dat hij met inachtneming van de voorschriften van artikel 983 van het Gerechtelijk Wetboek de minuut van het verslag en de eventuele nota's van de partijen, ter griffie van het Arbeidshof dient in te leveren de laatste 90 dagen nadat op verzoek van de meest gereede partij de griffier hem een eensluidend verklaard afschrift van het vonnis heeft gezonden;

Houdt de beslissing nopens de gerechtskosten aan;

Aldus gewezen en uitgesproken op de openbare terechtzitting van de 5de kamer van het Arbeidshof te Brussel op 12 december 2005, waar aanwezig waren :

Mevr. B. CEULEMANS: Raadsheer.

De Heren :

I. VAN DAMME : Raadsheer in Sociale Zaken  
als werkgever.

D. REGA, Raadsheer in Sociale Zaken  
als werknemer-arbeider.

D. DE RAEDT: Griffier.

I. VAN DAMME

D. REGA

D. DE RAEDT

B. CEULEMANS